

Presentació

Vicent Soler i Marco
Conseller d'Hisenda i Model Econòmic

Que la societat valenciana està unida enfront de l'infrafinançament és un fet innegable. Des de fa huit anys la societat civil i els partits polítics han exigut de forma ininterrompuda la reforma d'un model caduc, injust, amb evidents deficiències en el seu disseny i que discrimina clarament els valencians i valencianes.

Som, un any més, la comunitat autònoma amb menys recursos per habitant ajustat. I ja en són massa. De fet, aquesta és una herència de l'Espanya centralista preconstitucional que no va dotar els diversos territoris amb els mateixos serveis i infraestructures. La llarga transició fins a comptar amb el primer sistema de finançament autonòmic, en 2002, no va resoldre la situació i l' statu quo amb que es va dissenyar el model ens va situar ja de partida a la cua del finançament per càpita. Fou l'inici de la nostra frustració perquè aquell primer Sistema de Finançament Autonòmic (SFA) no va solucionar la nostra injusta situació, però almenys sí que va servir per a evidenciar la discriminació que patíem amb molta claredat.

La reforma del SFA de 2009 va millorar lleugerament la situació valenciana, però en cap cas ho va solucionar ni va a alterar l' statu quo preexistent. Les diferències són tan grans actualment que hi ha comunitats autònomes que disposen d'un 30% més de recursos per càpita que nosaltres.

Per tot això aquesta anomalia constitucional -en tant que l'article 156 estableix els principis de suficiència i equitat en el finançament autonòmic- ha d'acabar-se immediatament. L' actual SFA està caducat des del 2014 i no hi ha raó per permetre que aquesta situació continue. Urgeix una reforma immediata per una qüestió senzilla: hi ha una falta evident de recursos procedents del SFA per a sostindre una sanitat, una educació, uns serveis socials i el desenvolupament d'unes polítiques econòmiques per al nostre teixit productiu semblants a les de la resta de les CCAA.

Però, davant el dilema de maltractar a cinc milions de ciutadans i ciutadanes -els que viuen entre Vinaròs i Pilar de la Horadada- o endeutar-nos, hem optat per un deute legítim. Tot reconeixent que la nostra decisió no és bona ni sana financerament, com tampoc és acceptable ni políticament ni moralment la nostra discriminació.

Per això fa temps que hem dit prou. Que legitem un increment del deute just en la mateixa proporció que el sistema nega als nostres ciutadans els recursos que els pertoquen. Incrementem el nostre deute per falta de recursos i no per excés de despeses. No estem disposats a tolerar una discriminació que no entenem i, per descomptat, que no mereixem. Perquè els valencians i valencianes no som en cap cas ciutadans de segona. Quina injustícia continuar tolerant com a societat democràtica una situació que vulnera la mateixa Constitució!

Les xifres -i els experts que en aquest número especial de la revista Treball, Economia i Societat així ho certifiquen- posen de manifest que el 78% del deute públic valencià es deu ja directament a l'infrafinançament sistèmic: 42.000 milions dels 53.820 que registra el deute valencià. Insistim, dos models de finançament (2002 i

2009) i una reforma pendent des de 2014 són els responsables. És hora de posar-hi fi. D'avançar en el disseny d'un nou model. De plantejar amb el rigor i l'objectivitat de les anàlisis tècniques un nou model. Perdre la por a parlar d'una reforma en què no volem que cap de les autonomies isca perdent. Una reforma que ha d'anar acompanyada, per cert, d'una compensació del deute acumulat per l'infrafinançament.

El model que proposem els valencians és aquell que assegure suficiència i equitat a totes les CCAA. Perquè volem que tots els ciutadans, amb independència del seu lloc de residència, tinguen accés als serveis públics fonamentals en condicions similars. Un model amb vocació de solució multilateral.

En eixe marc referencial, saludem positivament el plantejament del Ministeri d'Hisenda de residenciar en la "població ajustada" el criteri fonamental de repartiment territorial del finançament autonòmic. Però, el document plantejat no pot ser en cap cas el punt final a un intent (per fi, el primer) per avançar en la reforma. Ha de ser el punt de partida d'un debat i d'una negociació que ben segur serà complexa, però no més que altres qüestions d'Estat que han sigut treballades, negociades i pactades al nostre país. Fa falta responsabilitat. I disposició per part del Govern central, de les 17 CCAA, dels dos grups majoritaris al Congrés i de la resta de partits polítics de l'arc parlamentari de fer-ho possible

Des de la Comunitat Valenciana no hem deixat de treballar ni un segon en aquest sentit. La urgència de la nostra reivindicació és òbvia. Volem estar en igualtat d'oportunitats que les altres CCAA per tirar endavant les polítiques de recuperació i transformació econòmica necessàries després de les crisis de la Covid-19 i de la invasió russa d'Ucraïna.

Els treballs que hui presenten els investigadors de l'IVIE i membres de la Comissió d'Experts de les Corts per la Reforma del Sistema de Finançament, Francisco Pérez i Juan Pérez, d'una banda, i la directora general de Finançament i el subdirector general de Finançament de la conselleria d'Hisenda i Model Econòmic, Dolors Furió i Nicolas Jannone, d'altra, posen de manifest que, amb metodologies diferents, les conclusions són semblants.

Rigor tècnic, dades objectives, anàlisis quantitius i qualitius formen part de la metodologia utilitzada per a obtenir una mateixa realitat: les variables demogràfiques han de ser les úniques que es tinguen en compte a l'hora de calcular la població ajustada, "unitat de necessitat" que s'utilitza per a la distribució dels recursos, si volem que siga equitatiu, just i pose fi a la discriminació actual.

Perquè mantindre l'statu quo no és en cap cas un argument raonable. Perquè la inclusió d'altres variables no demogràfiques no està tècnicament fonamentada. Perquè els recursos del sistema de finançament es destinen a finançar persones, el seu Estat del Benestar, i són les persones -la població-, amb els ajustos justificats i mesurats que siguen necessaris, les que han de comptar per al repartiment dels recursos.

Mai, com a conseller d'Hisenda, podré estar suficientment agraït al treball que durant tot aquest temps han fet la Comissió d'Experts de les Corts, dirigida per Francisco Pérez, per tal de fer les anàlisis més rigoroses que existeixen actualment al respecte en tot el panorama espanyol.

Però tampoc podré deixar d'agrair els esforços, la col·laboració permanent, el suport i l'ànim de totes les organitzacions sindicals, empresarials, mitjans de comunicació, col·lectius socials i cívics que ens acompanyen en aquest viatge de reivindicació permanent. Insistim: la força dels nostres arguments és la de la unitat front una injustícia que ja ningú nega, però que encara miren amb por.

Gràcies per damunt de tot al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per no deixar-nos mai a soles en aquesta reivindicació que és, òbviament, també la seua. Gràcies pels treballs rigorosos com els que s'inclouen en aquest volum que ens tornen a donar arguments i més força per continuar demanant els recursos justos per als valencians i valencianes.